

ZPŚ.055.3.2025.JP
Warszawa, 03 kwietnia 2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji wielokrotnej - w sprawie wprowadzenia obowiązkowych szczepień dla lekarzy i innych pracowników ochrony zdrowia

na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach zawiadamiam, że obecnie nie są zaplanowane działania legislacyjne nakładające obowiązek szczepień ochronnych na lekarzy i inne osoby wykonujące zawód medyczny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 68 ust. 4 Konstytucji RP władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych (w tym zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi). Realizacja tego obowiązku jest możliwa dzięki racjonalnym działaniom w obszarze zdrowia publicznego, podejmowanym przez organy i instytucje państwa w zakresie posiadanych przez nie kompetencji. Działania te skupiają się m. in. na właściwej regulacji prawnej szczepień ochronnych, działalności oświatowo-zdrowotnej oraz w przypadku szczepień obowiązkowych na egzekwowaniu obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym.

Mając na względzie ochronę zdrowia publicznego kwestią nadrzędną jest utrzymanie wysokiego poziomu szczepień wśród dzieci w Polsce (powyżej 90%), co umożliwi zachowanie odporności zbiorowiskowej w całej populacji.

Realizacja powyższego poparta jest działaniami informacyjnymi i oświatowo-zdrowotnymi dotyczącymi promocji szczepień poprzez kampanie informacyjno-edukacyjne oraz akcje informacyjne m.in. na portalach internetowych administracji publicznej, stowarzyszeń i instytucji naukowych działających na rzecz szczepień.

Należy podkreślić, że szczepienia są bez wątpienia jednym z najbardziej skutecznych i efektywnych działań profilaktycznych. Stanowią najsilniejszy oręż w zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych i zakażeń na świecie oraz zapobieganiu powikłaniom po przebyciu chorób zakaźnych.

Uważamy za niezmiernie istotne podejmowanie działań na rzecz promowania tej formy profilaktyki i propagowania szczepień poprzez zwrócenie uwagi na ich rangę w ochronie zdrowia publicznego, bowiem wiedza o występowaniu powikłań związanych z przechorowaniem chorób zakaźnych oraz towarzysząca jej świadomość społeczna dotycząca możliwości zapobiegania im poprzez zastosowanie szczepionek jest kluczową kwestią w ochronie zdrowia.

Podstawą prawną do nałożenia obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym jest art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, dalej „ustawa zakaźna”, który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy zakaźnej w odniesieniu do osób nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę albo jej opiekun faktyczny.

Wykaz obowiązkowych szczepień ochronnych i grupy osób obowiązanych do poddania się tym szczepieniom zostały określone w art. 17 ustawy z dnia 27 września 2003 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Rozporządzenie to określa m.in. dla poszczególnych rodzajów szczepień ochronnych przedział wieku lub przesłanki epidemiologiczne, kliniczne i indywidualne w przypadku których obowiązek szczepień jest wymagany.

W tym miejscu wskazać należy, że obowiązkowym szczepieniom przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B podlegają:

- uczniowie szkół medycznych lub innych szkół prowadzących kształcenie związane z wykonywaniem zawodów w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu, którzy nie byli szczepieni przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- studenci uczelni prowadzących kształcenie na studiach na kierunkach związanych z kształceniem w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu, którzy nie byli szczepieni przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- osoby wykonujące zawód medyczny narażone na zakażenie, które nie były szczepione przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;

Taki sposób uregulowania obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym, powielany w kolejnych regulacjach prawnych z niewielkimi zmianami, funkcjonuje w Polsce od ponad 60 lat i dotychczas nie został zakwestionowany.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż Trybunał Konstytucyjny orzekł, wyrokiem z dnia 9 maja 2023 r. sygn. akt SK 81/19 (Dz. U. poz. 909), że obowiązek szczepień ochronnych jest zgodny z Konstytucją.

Opisany powyżej sposób zabezpieczenia realizacji szczepień w Polsce i nadzoru nad ich wykonaniem ma bezpośredni wpływ na poziom zabezpieczenia szczepionych dzieci, ale również na późniejszą kontynuację rewakcytacji u osób dorosłych.

Organem doradczym Ministra Zdrowia w zakresie tworzenia założeń i realizacji Programu Szczepień Ochronnych jest Zespół do Spraw Szczepień Ochronnych. Członkowie Zespołu, powołani przez Ministra Zdrowia, eksperci posiadający wiedzę i doświadczenie z zakresu, w szczególności chorób zakaźnych, pediatrii, wakcynologii, immunologii przygotowują opinie i ekspertyzy na wniosek Ministra Zdrowia lub Przewodniczącego Zespołu, w zakresie dotyczącym obszaru szczepień ochronnych, w tym wskazań do wprowadzenia szczepień, w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego kraju.

Z oczywistych względów grupą zawodową, narażoną na częstszy kontakt z chorobotwórczymi czynnikami biologicznymi, należy personel medyczny. Obowiązki pracodawców w przypadku zatrudniania pracowników w warunkach narażenia na działanie szkodliwych czynników określa ustawa - Kodeks pracy.

Jednym ze sposobów ograniczenia ryzyka dla czynników biologicznych takich, jak np. wirus odrzy, jest przeprowadzanie przez pracodawcę i na jego koszt szczepień ochronnych dla pracowników.

Kierownicy podmiotów leczniczych są zobligowani do zapewnienia pracownikom wszelkich środków ochrony indywidualnej, w tym szczepień, w zależności od oceny ryzyka narażenia na poszczególnych stanowiskach pracy.

Szczepienia pracownicze, finansowane w całości przez pracodawców, określone zostały w:

- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności,
- rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

Ze względu na nieprzerwane utrzymywanie w Polsce powszechnego obowiązku szczepień oraz odsetek osób objętych obowiązkowym szczepieniem ochronnym, a także narzędzia umożliwiające skuteczne działania przeciwepidemiczne, tj. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 września 2016 r. w sprawie metody zapobiegania odrze, czy rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie metody zapobiegania zakażeniu lub chorobie zakaźnej stanowiącej szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, dotyczące możliwości przeprowadzania szczepień przeciw: błonicy, krztuścowi, odrze, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), wirusowemu zapaleniu wątroby typu A niezależnie od wieku osób objętych szczepieniami, nie ma podstaw do zaplanowania działań mających na celu wprowadzenie dodatkowych rozwiązań w obszarze szczepień ochronnych, w tym adresowanych do pracowników sektora ochrony zdrowia.

Biorąc powyższe pod uwagę nie znajduje się uzasadnienia dla wprowadzania obowiązku szczepień lekarzy i innych pracowników ochrony zdrowia, czy uzupełniania obowiązkowych szczepień dla roczników nieobjętych szczepieniem ze względu na przesłanki epidemiologiczne, kliniczne, czy indywidualne.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Dagmara Korbasińska-Chwedczuk
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/